

ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 657.05:336.221

JEL Classification: J32, O16

DOI 10.33111/EE.2020.45.GlygaloN_KulykY_ShinkarenkoO

N. Glygalo

*Teacher of the highest category
Department of Accounting and
Finance
Cherkasy State Business College*

Н. А. Глигало

*Викладач кафедри обліку
і оподаткування
Черкаський державний
бізнес-коледж*

ORCID <http://orcid.org/0000-0003-4587-7298>

Y. Kulyk

*Teacher of the highest category
Department of Accounting and
Finance
Cherkasy State Business College*

Ю. М. Кулик

*Викладач кафедри обліку
і оподаткування
Черкаський державний
бізнес-коледж*

ORCID <http://orcid.org/0000-0002-0933-6884>

O. Shinkarenko

*PhD of Economic Sciences,
Associate Professor of the
Department of Accounting and
Taxation
Cherkasy Educational and Scientific
Institute
University of Banking*

О. М. Шинкаренко

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку
і оподаткування
Черкаський навчально-науковий
інститут ДВНЗ «Університет
банківської справи»*

ORCID <http://orcid.org/0000-0002-7621-7017>

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ В УКРАЇНІ, АНАЛІЗ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

АНОТАЦІЯ. Статтю присвячено дослідженню стану та розвитку бухгалтерського аутсорсингу в Україні. Доведено актуальність і важливість аутсорсингової діяльності у сучасному світі. Досліджено особливості застосування бухгалтерського аутсорсингу в Україні. Виявлено основні проблеми, які стримують розвиток аутсорсингу бухгалтерської діяльності в Україні. Визначено основні фактори, що впливають на формування вартості послуг аутсор-

сингових компаній. Проаналізовано вартість бухгалтерських послуг аутсорсингових компаній в Україні.

Враховуючи ситуацію, що склалася в Україні і світі у зв'язку з пандемією COVID-19, ще довго актуальним буде залишатися пошук нових підходів до вирішення традиційних питань, пов'язаних і з веденням бухгалтерського обліку в тому числі. То ж вивчено основні тенденції та перспективи розвитку ринку бухгалтерського аутсорсингу в Україні.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: аутсорсинг, бухгалтерський облік, бухгалтерський аутсорсинг, аутсорсингова компанія, скорочення витрат.

ACCOUNTING OUTSOURCING IN UKRAINE, ANALYSIS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

ANNOTATION. The article is about the study of the state and development of accounting outsourcing in Ukraine. In this article proven the relevance and importance of outsourcing activities in the modern world, considered the essence of outsourcing as a type of activity, its own types, advantages and disadvantages. Analyzed the world outsourcing market and the domestic one in particular.

Researched the features of the use of accounting outsourcing in Ukraine. Revealed the main hindering problems of the development of outsourcing of accounting activities in Ukraine. In particular, the lack of relevant legal and regulatory documents that would clearly regulate the relationship between the outsourcing company and the customer. Summarized the main advantages of accounting outsourcing and the associated risks. Given the reasons of the relevance of outsourcing the accounting department. Formed the main stages of the process of implementation of accounting outsourcing services.

Determined the main factors influencing the formation of the cost of services of outsourcing companies. Analyzed the cost of accounting services of outsourcing companies in Ukraine. Accounting specialists of an outsourcing company allows not only to improve the quality of accounting and reliability of reporting, but also to reduce the cost of maintaining accounting. Which makes it possible to focus on the core business, optimize the structure of the company, increase competitiveness.

Considering the current situation in Ukraine and the world under the circumstances of the COVID-19 pandemic, the search for new approaches to solving traditional issues, including related to accounting, will remain relevant for a long time. Studied the main trends and prospects for the development of the accounting outsourcing market in Ukraine.

KEY WORDS: outsourcing, accounting, accounting outsourcing, outsourcing company, cost reduction, competitiveness.

Вступ. В умовах стрімкого розвитку сучасної економіки і постійно зростаючої конкуренції основним завданням будь-якого підприємства є підвищення конкурентоспроможності шляхом збіль-

шення ефективності виробництва і скорочення витрат. Успішний розвиток бізнесу вимагає максимальної концентрації зусиль і ресурсів на основній діяльності підприємства. Зважаючи на це, одним з ефективних інструментів підвищення конкурентоспроможності підприємств малого і середнього бізнесу є аутсорсинг.

Крім того, перед деякими компаніями, навіть якщо ті мають у своєму розпорядженні штат бухгалтерів, нерідко постають питання у сфері обліку та управління фінансами, для вирішення яких необхідні певні компетенції. Ця проблема ще гостріше стоїть для регіональних компаній, розташованих далеко від великих ділових центрів. Адже, найняти у штат висококваліфікованого професійного бухгалтера — завдання не тільки витратне, а й, іноді, практично нездійсненне. Вирішенням таких ситуацій є також аутсорсинг. Адже, укласти договір з аутсорсинговою компанією можна як на повне ведення бухгалтерського обліку, так і на виконання окремих завдань.

За допомогою досягнень технічного прогресу надання бухгалтерських послуг можливе на віддаленому обслуговуванні. Весь обмін інформацією відбувається у електронній формі, як правило, за допомогою хмарних сховищ чи електронної пошти, що в епоху пандемії коронавірусу є безперечною перевагою.

В окремих випадках ведення бухгалтерського фахівцями аутсорсингової компанії дозволяє не тільки підвищити якість обліку та достовірність звітності, а й скоротити витрати на утримання бухгалтерії. Саме аутсорсинг дає змогу компаніям зростати, скорочуючи фонд оплати праці та накладні витрати. Це, в свою чергу, дає можливість зосередити увагу на основній діяльності, оптимізувати структуру компанії, збільшити конкурентоспроможність.

Постановка завдання. Метою роботи є аналіз ситуації, що склалася на ринку аутсорсингових послуг в Україні. Визначення основних проблем бухгалтерського аутсорсингу та шляхів їх подолання.

Для забезпечення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити стан аутсорсингових послуг в Україні;
- обґрунтувати переваги та недоліки бухгалтерського аутсорсингу;
- визначити поетапний алгоритм надання бухгалтерських послуг аутсорсинговими компаніями;
- визначити основні фактори, що впливають на формування вартості бухгалтерських аутсорсингових послуг;
- спрогнозувати перспективи розвитку ринку бухгалтерського аутсорсингу в Україні.

Результати. Зважаючи на актуальність даної тематики багато робіт та досліджень було опубліковано як у зарубіжних, так і вітчизняних виданнях, зокрема Ж.-Л. Бравар [1], С. Ефимова, Т. Пешкова, Н. Конік, С. Ритік [2], В. В. Красношарпа [3], І. М. Бурденко [4], А. О. Саїнчук [5], Т. Г. Савченко [6] та інші.

Чимало значення в роботі науковців мають дослідницькі звіти таких міжнародних організацій, як IAOP — The Association with Collaboration at its Core та A. T. Kearney.

Незважаючи на широке застосування аутсорсингових послуг в Україні, їх правове регулювання на даний момент ще недостатнє та недосконале. Так визначення аутсорсингу наведено в розд. 4 Національного класифікатора України «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010, де сказано, що аутсорсинг — це угода, згідно з якою замовник доручає підряднику виконати певні завдання, зокрема, частину виробничого процесу або повний виробничий процес, надання послуг щодо підбирання персоналу допоміжні функції [7].

«Банківська енциклопедія» (С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова) визначає аутсорсинг як виконання певних функцій і робіт, які традиційно вважаються «внутрішніми» і виконуються штатними працівниками, шляхом залучення зовнішніх незалежних сторін на договірній основі. Використовується у сферах обслуговування, інформатизації, консалтингу тощо з метою оптимізації процесів у банку та зменшення витрат [8].

У загальноприйнятому розумінні аутсорсинг (англ. outsourcing; укр. підрядництво) — передача компанією частини її завдань або процесів стороннім виконавцям на умовах субпідряду [9].

Історично аутсорсинг вперше був визнаний як бізнес-стратегія в 1989 році, хоча інструментарій аутсорсингу був використаний набагато раніше протягом 70-х років в автомобілебудівній галузі. Протягом 90-х аутсорсинг міцно інтегрувався в міжнародний бізнес.

Спочатку аутсорсинг, в основному, використовувався в таких сферах послуг, як професійні послуги охорони, логістики, виробництво деталей, клінінгові послуги, технічне та адміністративне обслуговування споруд, послуги в готельному секторі. Новий етап розвитку почався з 2009 року, коли в результаті світової фінансової кризи все більшу важливість аутсорсинг придбав у сфері залучення людських ресурсів (HR), високотехнологічної індустрії (IT) та широкого спектра фінансових послуг [10].

Щодо України, то тут спостерігається постійно зростаюча привабливість у сфері аутсорсингу. Станом на 2019 рік країна посіла 20-е місце в глобальному рейтингу аутсорсингової привабливості

(Global Services Location Index, GSLI), який включає 55 країн. У порівнянні з попереднім роком Україна піднялася на чотири позиції. А якщо говорити про 2014 рік, то це було лише 41-е місце в рейтингу. Покращення ситуації було зумовлено збільшенням витрат на інфраструктуру і показників ділового середовища та зниженням витрат у категорії доступності персоналу [11].

Крім того, у 2020 році 21 аутсорсингова компанія (з них 12 українських компаній і 9 компаній, які мають офіси в Україні) були включені до рейтингу Міжнародної асоціації IAOP «The Global Outsourcing 100» [12], який містить найкращих у світі постачальників аутсорсингових послуг (табл. 1). Рейтинг складається на основі заявок, отриманих і оцінених незалежною суддівською колегією від IAOP. Основними критеріями для потрапляння у рейтинг є прибутковість, зростання команди, кращі проекти, рекомендації замовників, рівень корпоративної соціальної відповідальності, інноваційність рішень та отримані компанією сертифікати і нагороди.

Таблиця 1

**КРАЩІ АУТСОРСИНГОВІ КОМПАНІЇ З УКРАЇНИ
ЗА РЕЙТИНГОМ «THE GLOBAL OUTSOURCING 100» У 2020 РОЦІ**

Українські аутсорсингові компанії		Аутсорсингові компанії з українськими представництвами	
назва компанії	місто, в якому знаходиться головний офіс	назва компанії	країна, в якій знаходиться головний офіс
AMC Bridge	м. Дніпро	Deloitte	Великобританія
Ciklum	м. Київ	KPMG	Нідерланди
Computools	м. Київ	Artezio	Росія
Eleks	м. Львів	IBA Group	Чехія
Infopulse	м. Київ	Intetics	США
Innovacs	м. Київ	NIX	США
Magnise	м. Київ	NTT Data	Японія
Miratech	м. Київ	TEAM International	США
N-iX	м. Львів	Softjour	США
Program Ace	м. Харків		
Sigma Software	м. Харків		
Softengi	м. Київ		

Джерело: сформовано авторами на основі [12]

Зауважимо, що у 2019 році до рейтингу «The Global Outsourcing 100» потрапили лише 16 компаній з України.

Щодо галузевого розподілу аутсорсингу, то за дослідженнями В. В. Красношакки в Україні частіше на аутсорсинг передають: ІТ-послуги (40,5 %), логістику (35,1 %), ресурсне забезпечення виробничих процесів (27 %), маркетингові послуги (21,6 %), рекрутмент (18,9 %), бухгалтерський облік (13,5 %), розрахунок заробітних плат (13,5 %), обробку й систематизацію інформації (8,1 %), аутсорсинг медичних представників (8,1 %), облік кадрів та кадровий супровід (5,4 %), адміністративні функції (2,7 %) [3].

Сьогодні в Україні стрімко зростає саме аутсорсинг бухгалтерських послуг. Бухгалтерський аутсорсинг являє собою передачу підприємством права ведення бухгалтерського обліку стороннім фахівцям, які мають необхідні знання, досвід, технічне оснащення.

Згідно п. 4 ст. 8 Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», підприємство самостійно обирає форми організації бухгалтерського обліку:

- введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;

- користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;

- ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або підприємством, суб'єктом підприємницької діяльності, самозайнятою особою, що провадить діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиторської діяльності;

- самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства. Ця форма організації бухгалтерського обліку не може застосовуватися на підприємствах, звітність яких повинна оприлюднюватися, та в бюджетних установах [13].

Таким чином, норми законодавства не забороняють підприємствам передавати ведення бухгалтерського обліку стороннім організаціям, укладаючи відносини з компанією-аутсорсером у рамках договору надання бухгалтерських послуг, а не на підставі трудового договору, як зі штатним бухгалтером.

Ефективність використання бухгалтерського аутсорсингу визначається такими позитивними моментами:

- зниження витрат на утримання штатної бухгалтерії (заробітна плата, податки, утримання приміщення та обладнання, придбання спеціальних програм, підвищення кваліфікації персоналу);
- відсутність людського фактора (відпустки, лікарняні, декретні та інші ситуації, коли бухгалтер тимчасово відсутня);
- високий рівень підготовки фахівців аутсорсингової компанії, великий досвід і постійна обізнаність в нововведеннях законодавства;
- фінансова відповідальність компанії-аутсорсера (відповідальність за організацію обліку і правильність його ведення перекаладається на аутсорсингової компанії);
- економія часу — керівництво підприємства може зосередитися саме на питанні розвитку фірми, а не на вирішення непрофільних задач.

Попри безсумнівні переваги бухгалтерського аутсорсингу слід виділити і пов'язані з ним ризики:

- відсутність контролю — немає можливості в реальному часі контролювати роботу аутсорсерів;
- недостатня мотивація фахівців фірми-аутсорсера, які не зацікавлені в розвитку обслуговується підприємства, оскільки оплата їх праці не прив'язана до показників діяльності компанії замовника;
- ризик втрати конфіденційних відомостей через співробітників компанії-аутсорсера;
- можливість економічних втрат при зверненні до недобросовісних аутсорсерів.

Щоб мінімізувати перелічені ризики, перш за все, потрібно звернути увагу на репутацію компанії, дослідити її контрагентів, зібрати відгуки її клієнтів тощо.

У даний час в США 93 % представників малого і середнього бізнесу вдаються до послуг бухгалтерського аутсорсингу. У країнах Західної Європи ця цифра трохи менше — 85 %. Статистика свідчить, що широко поширені на заході аутсорсингові послуги сьогодні активно розвиваються і в Україні. І якщо зовсім недавно такими послугами в нашій країні користувалися насамперед представництва іноземних компаній, то зараз до послуг аутсорсерів усе частіше звертаються звичайні вітчизняні суб'єкти підприємництва.

Це пов'язано з тим, що зростаюча конкуренція диктує фірмам необхідність підвищення ефективності виробництва і скорочення витрат, а жорсткість адміністрування у сфері податків супроводжується ускладненням форм обліку та звітності для бізнесу з одночасним збільшенням штрафних санкцій за порушення

Необхідно відзначити, що для великих компаній раціональність використання бухгалтерського аутсорсингу не є однозначною і вимагає всебічного аналізу стосовно конкретної управлінської ситуації. Що стосується організацій малого і середнього бізнесу і індивідуальних підприємців, перехід на бухгалтерський аутсорсинг є в даний час найефективнішим способом оптимізації витрат на ведення бухгалтерського обліку при одночасному дотриманні всіх вимог законодавства. Наразі в Україні основними споживачами послуг бухгалтерського аутсорсингу є малі або новостворені підприємства. За даними експертів, їх кількість становить близько 40 % (враховуючи послуги приватних бухгалтерів). Підприємств великого бізнесу, які вдаються до послуг бухгалтерських фірм, близько 5 % [14].

Як ж процедура отримання послуги «Бухгалтерський аутсорсинг»:

1. Між замовником і Виконавцем укладається договір про надання аутсорсингових послуг з ведення бухгалтерського обліку.

2. Замовник за умовами договору зобов'язаний надати первинні документи, як правило, в термін до 5 числа, наступного за звітним місяцем для своєчасної їх обробки.

3. Виконавець аналізує та проводить первинні документи у електронну бухгалтерську програму.

4. У період надання послуг Виконавець фіксує та відображає в обліку всі господарські операції, що визначені договором за звітний період.

5. За результатами звітного періоду Виконавець формує фінансові результати, складає і подає фінансову, податкову, статистичну звітність (як правило, за допомогою програмного забезпечення «ME.doc»).

При цьому, Замовник подає такі документи:

- копії статутних документів, ксерокопії паспортів засновників і директора, протоколи зборів;
- договори з постачальниками і покупцями;
- електронну базу, первинні документи і звіти за поточний рік (для діючого підприємства).

Окрім того, сучасні технології дають можливість аутсорсинговій компанії отримувати інформацію безпосередньо з банківського сервера банку замовника, а за допомогою систем електронного документообігу — від контрагентів замовника.

Таким чином, бухгалтерський аутсорсинг включає у себе різні організаційні і функціональні аспекти: реєстрація новоствореного підприємства, консультування з питань бухгалтерського обліку,

аналіз і складання документації, ведення кадрового обліку, обробку і введення даних у бухгалтерську програму, оновлення конфігурацій баз даних, що належать клієнту, відновлення реєстрів бухгалтерського обліку за минулий період у програмі та відновлення первинних документів, роботу з податковими органами; ведення бухгалтерського і податкового обліку, складання податкової та фінансової звітності. Аутсорсинг бухгалтерії може бути як довготривалим, так і короткотривалим, здійснюватися як на самому підприємстві, так і через використання технологій передачі даних.

Окрім цих факторів на формування вартості послуг бухгалтерського аутсорсингу також впливають: форма власності, вид діяльності, група оподаткування для спрощеної системи, чи клієнт є платником ПДВ, кількість найманих працівників, кількість здійснюваних господарських операцій у місяць та інше. Узагальнено середню вартість послуг окремих аутсорсингових компаній в Україні у табл. 2.

Таблиця 2

ВАРТІСТЬ ОКРЕМИХ ПОСЛУГ АУТСОРСИНГОВИХ БУХГАЛТЕРСЬКИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ (СТАНОМ НА ВЕРЕСЕНЬ 2020 РОКУ)

Назва компанії	Види послуг, що надаються:			
	ведення бухгалтерського обліку у юридичних осіб	ведення обліку у ФОП	реєстрація підприємства	постановка обліку та розробка облікової політики
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Менеджмент Консалтинг Груп (м. Львів)	8000 — 16000 грн/міс.	850 — 1500 грн/міс.	1500 — 4000 грн	8000 грн
ТОВ «Ваша бухгалтерія» (м. Київ)	4000 — 12000 грн/міс.	1200 — 5000 грн/міс. (для ФОП 2 групи без найманих працівників ціни вказані за квартал)	—	безкоштовно
ТОВ «Аудиторська компанія «Олімпія-аудит» (м. Харків)	1900 — 2500 грн/міс.	300 — 3000 грн/міс.	300 — 1500 грн	від 3000 грн

1	2	3	4	5
ТОВ «Хотей 7» (м. Київ)	2000 — 7200 грн/міс.	2000 — 7200 грн/міс.	2500 — 3900 грн	
Вuh.ua (м. Київ)	1500 — 5000 грн/міс.	750 — 1500 грн/міс.	—	—
Аудит. Бухгал- терія. Аутсор- синг (м. Київ)	5000 — 7000 грн/міс.	1000 — 2000 грн/міс.	3500 грн	6000 грн
Shablin Consulting (м. Київ)	3000 — 5000 грн/міс.	2500 — 4000 грн/міс.	—	—

Джерело: сформовано авторами

Крім того, багато аутсорсингових компаній розміщують на своїх інтернет-ресурсах калькулятори бухгалтерських послуг. За допомогою калькулятора можна визначити точнішу вартість бухгалтерського супроводу з урахуванням специфіки діяльності підприємства-замовника, це дозволить оперативніше приймати рішення.

Прогнозуючи перспективи подальшого розвитку ринку бухгалтерського аутсорсингу в Україні, можна припустити, що воно буде пов'язано з перспективним розвитком електронного документообігу, розробкою законодавчої бази, яка регулює взаємовідносини з аутсорсингу, автоматизацією бухгалтерського обліку і використанням «інтернет-бухгалтерій» на віддаленому доступі з використанням WEB-інтерфейсу і «хмарних» технологій.

Таким чином, в умовах сучасної економіки бухгалтерський аутсорсинг є прогресивним інструментом, що дозволяє підприємству-замовнику позбутися «рутинної роботи». А отже, компанія може зосередити відповідні організаційні, фінансові та людські ресурси на розвитку власного бізнесу, розвитку нових напрямків діяльності, або навпаки — сконцентрувати зусилля на поточних питаннях, що вимагають підвищеної уваги.

Висновки. Бухгалтерський аутсорсинг в Україні займає значну меншу частку у сфері фінансових послуг, ніж у країнах Європи та США. Проте, останнім часом набуває усе більшої популярності. Адже, підприємства сьогодні у виборі форми організації бухгалтерського обліку застосовують економічний підхід. Підраховавши кошти, які необхідно витратити на фонд заробітної плати бухгалтерської служби, на облаштування приміщення бухгалтерії, на його охорону, прибирання тощо, все частіше роблять вибір у бік аутсорсингу.

В Україні на ринку фінансових послуг достатня кількість пропозицій аутсорсингових компаній із ведення бухгалтерського обліку. Широкий спектр послуг, що пропонують аутсорсингові компанії, здатні задовольнити потреби замовника не лише фінансового, а і юридичного чи технічного характеру.

За допомогою сучасних технологій і мережі «Інтернет» є можливість отримувати послуги аутсорсингу перебуваючи у будь-якому місці України чи навіть за кордоном. Безконтактна передача даних є беззаперечною перевагою сьогодні.

Проте, відсутність чіткого нормативного регулювання аутсорсингу в Україні створює перешкоди його розвитку. Тому подальші перспективи пов'язані, перш за все, з прийняттям відповідних законодавчо-нормативних документів, які б чітко регулювали відносини між аутсорсинговою компанією і підприємством-замовником, а також визначали організаційно-методичні аспекти організації обліку на засадах аутсорсингу.

Література

1. Bravar J. L. Effective outsourcing. Balans Business Books, 2007. 213 p.
2. Аутсорсинг [Електронний ресурс] / С. Ефимова, Т. Пешкова, Н. Коник, Н. Рытик // Управление персоналом. — 2006. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.lawmix.ru/commlaw/1109>.
3. Красношопка В. В. Аутсорсинг та його застосування на підприємствах України / В. В. Красношопка, І.І. Трохимець. // Ефективна економіка. — 2015. — № 5. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4097>.
4. Бурденко І. М. Аутсорсинг: поняття, види та сучасний стан розвитку. [Електронний ресурс] / І. М. Бурденко, А. П. Ярошина // Приазовський економічний вісник. — 2018. — Режим доступу до ресурсу: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/92.pdf.
5. Саїнчук А. О. Аналіз ринку аутсорсингових підприємств в Україні / А. О. Саїнчук // Економічний вісник Донбасу. — 2019. — №2. — С. 135–144.
6. Савченко Т. Г. Консалтинг та аутсорсинг як сучасні інструменти управління підприємством / Т. Г. Савченко, А. О. Ярошина. // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». — 2019. — №2. — С. 7–12.
7. ДК 009:2010. Класифікація видів економічної діяльності [Чинний від 2012-01-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2010.
8. Арбузов С. Г. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова. — К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. — 504 с.
9. Слав'юк Р. А. Застосування аутсорсингу в діяльності банків // Теорія та практика розвитку банківської системи: збірник праць за ма-

теріалами VIII Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції / Р. А. Слав'юк, М. Л. Лапішко, О. І. Білик, М. О. Гасюк. — Львів: ЛІБС УБС НБУ, 2014. — С. 341—343.

10. Стахурська О. Аутсорсинг в Україні й у світі: особливості, тенденції та перспективи [Електронний ресурс] / Олена Стахурська — Режим доступу до ресурсу: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA010850.

11. Digital resonance: the new factor influencing location attractiveness. The 2019 Kearney Global Services Location Index [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://www.kearney.com/digital-transformation/gсли/2019-full-report>.

12. The 2020 Global Outsourcing 100 [Електронний ресурс] // IAOP — The Association with Collaboration at its Core. — 2020. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.iaop.org/Content/25/195/5148>.

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 року № 966-XIV // ВВР України. — 1999. — № 40. — Ст. 365.

14. Щербаченко В. Отдам бухгалтерию в хорошие руки или бухгалтерский аутсорсинг: украинский опыт [Електронний ресурс] / Валентина Щербаченко // UBR. — 2012. — Режим доступу до ресурсу: <http://ubr.ua/business-practice/own-business/otdam-buhgalteriu-v-horoshie-ruki-ili-buhgalterskii-outsorsing-ukrainskii-opyt-155611>.

References

1. Bravar, J. L. (2007) Effective outsourcing. Balans Business Books, 213.

2. Yefimova, S., Pieshkova, T., Konik, N., Rytik, N. (2006). Outsourcing. HR. Retrieved from: <https://www.lawmix.ru/commlaw/1109> [in Russian].

3. Krasnoshapka, V. V., & Trokhymets, I. I. (2015). Outsourcing and its application at the enterprises of Ukraine. *Efficient economy*, 5. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4097> [in Ukrainian].

4. Burdenko, I. M., & Yaroshyna, A. P. (2018). Outsourcing: concepts, types and current state of development. *Priazovsky Economic Bulletin*. Retrieved from: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/92.pdf [in Ukrainian].

5. Sainchuk, A. O. (2019). Market analysis of outsourcing companies in Ukraine. *Economic Bulletin of Donbass*, 2, 135—144 [in Ukrainian].

6. Savchenko, T. H., & Yaroshyna, A. O. (2019). Consulting and outsourcing as modern tools of enterprise management. *Bulletin of Sumy State University. Economics Series*, 2, 7—12 [in Ukrainian].

7. *Classification of economic activities*. (2010). SC 009:2010 from 01th January 2012. Kyiv: Derzhstandart Ukraine [in Ukrainian].

8. Arbuzov, S. H., Kolobov, Y. V., Mishchenko, V. I., & Naumenkova, S.V. (2011). *Banking encyclopedia*. Kyiv: Research Center of the National Bank of Ukraine: Knowledge [in Ukrainian].

9. Slaviuk, R. A., Lapishko, M. L., Bilyk, O. I., & Hasiuk, M. O. Application of outsourcing in the activities of banks. *Theory and*

practice of development of the banking system: Proceedings of the 8th All-Ukrainian Scientific and Practical Student Conference (pp. 341–343). — Lviv: LIBS UBS NBU [in Ukrainian].

10. Stakhurska, O. Outsourcing in Ukraine and in the world: features, tendencies and prospects. Retrieved from: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA010850 [in Ukrainian].

11. Digital resonance: the new factor influencing location attractiveness. The 2019 Kearney Global Services Location Index Retrieved from: <https://www.kenearney.com/digital-transformation/gqli/2019-full-report>.

12. The 2020 Global Outsourcing 100. (2020). The Association with Collaboration at its Core. Retrieved from: <https://www.iaop.org/Content/25/195/5148>.

13. About accounting and financial reporting № 40. (1999, July 16). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 365 [in Ukrainian].

14. Shcherbachenko, V. (2012). I will give accounting in good hands or accounting outsourcing: Ukrainian experience. *UBR*. Retrieved from: <http://ubr.ua/business-practice/own-business/otdam-buhgalteriu-v-horoshie-ruki-ili-buhgalterskii-autsorsing-ukrainskii-opyt-155611> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.09.2020 р.

УДК 005.52:005.33:347.211:657.6

JEL Classification M29; O34

DOI 10.33111/EE.2020.45.VostriakovaV_MakhovaH

V. Vostriakova

*PhD in Economics, Associate
Professor, Business-Economy and
Entrepreneurship Department SHEI
«Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman»*

В. Ю. Вострякова

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри бізнес-економіки
та підприємництва,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8999-6323>

H. Makhova

*PhD in Economics, Associate
Professor, Business-Economy and
Entrepreneurship Department SHEI
«Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman»*

Г. В. Махова

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри бізнес-економіки
та підприємництва,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0298-5857>